

SPECIFICUL PREGĂTIRII PROFESIONALE A JURISTILOR ÎN VEDEREA ANGAJĂRII ÎN CÂMPUL MUNCII

Peculiarities of the Professional Training of Lawyers with Further Employment in the Labor Market

*Veaceslav PÎNZARI,
Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți*

Rezumat: Misiunea de bază a unei facultăți de drept rezidă în a pregăti specialiști în domeniul științelor juridice, apți să se insereze instantaneu în câmpul muncii și care vor da randamentul maxim în diferitele sfere în care se vor angaja după absolvirea facultății. Dar formarea unor asemenea specialiști este un proces extrem de dificil, deoarece, pe de o parte, materiile prevăzute în planurile de învățământ sînt foarte complicate, iar pe de altă parte, studenții nu posedă un minim de cunoștințe elementare în domeniul dreptului, lucru care face extrem de dificilă înțelegerea fenomenelor juridice.

Cuvinte-cheie: facultatea de drept, competențe profesionale, juriști calificați, metode interactive, stagii de practică.

Abstract: The basic aim of any Faculty of Law lies in preparing specialists in legal sciences able to immediately start working and giving maximum efficiency in the various fields in which they will be engaged after graduation. However, training such specialists is extremely difficult, because, on the one hand, the material provided in the curricula is very complicated, and on the other hand, students do not have a minimum basic knowledge in law, which makes it extremely difficult to understand legal phenomena.

Key-words: Faculty of Law, professional skills, qualified lawyers, interactive methods, internships.

Cum am mai menționat și cu alte ocazii, misiunea de bază a unei facultăți de drept rezidă în a pregăti specialiști în domeniul științelor juridice, apți să se insereze instantaneu în câmpul muncii și care vor da randamentul maxim în diferitele sfere în care se vor angaja după absolvirea facultății²⁵. Dar formarea unor asemenea specialiști este un proces extrem de dificil, din mai multe considerente, lucru pe care vom încerca să-l analizăm în cadrul acestui demers.

Astfel, deși „dreptul” sau „științele juridice” ocupă un loc important în aria opțiunilor absolvenților de liceu, aceștia fiind întrebați de ce au ales anume dreptul ca domeniu de formare profesională, ca și mulți dintre studenții anului întâi, nu știu a răspunde cu privire la ceea ce vor deveni sau cu privire la viitoarele obiecte de studiu. Dacă cei care optează pentru alte domenii de formare profesională au avut, pînă a deveni studenți, în cele mai multe cazuri, anumite tangențe cu diferite materii care sînt studiate în facultate încă din liceu, cei care vin să studieze științele juridice nu au prea multe asemenea legături. În aceste condiții, o întrebare care poate fi pusă aici ar fi, cît de firesc este să optezi pentru o facultate asupra căreia nu ai un minim de cunoștințe, deoarece sistemul preuniversitar asigură foarte puține contacte cu elementul juridic? Este foarte dificil să apreciem cît de conștienți sînt absolvenții sistemului preuniversitar care vor să studieze științele juridice cu privire la ceea ce urmează să învețe la facultatea de drept și ce urmează să devină ei după absolvire, dacă nu au vreo posibilitate încă de pe băncile liceului să cunoască măcar obiectele viitoarelor sale studii. Acest lucru duce, de multe ori, la aceea că unii absolvenți de liceu aleg această fa-cultate fără vreo motivare internă bine fundamentată și nu conștientizează pe deplin importanța sau „greutatea” pe care o presupun profesiile juridice. În aceste condiții, menționăm că în primul an de studii este foarte dificilă realizarea procesului didactic deoarece, pe de o parte, ma-teriile prevăzute în planurile de învățământ, cum ar fi „Dreptul roman”; „Teoria generală a dreptului”; „Dreptul constituțional”; „Dreptul civil”; „Dreptul penal” etc. sînt foarte complicate, iar, pe de altă parte, studenții nu posedă un minim de cunoștințe elementare în domeniul dreptului, lucru care face extrem de dificilă înțelegerea fenomenelor juridice.

Încă din primele zile pe băncile facultății studenții vor constata că lumea dreptului, caracterizată prin concepte și instituții specifice folosește, ca orice altă știință, limbajul ca principal mijloc de comunicare. Din perspectiva lingvistică terminologia juridică este bogată, bine nuanțată și cu lămurită adresabilitate. În cadrul procesului de studiu la facultate, dascălii trebuie să insiste ca studenții să cunoască nu numai materia predată, fapt indispensabil formării unui jurist de clasă, ei trebuie să gîndească în termeni juridici, cu semnificația lor specifică, indiferent de accepțiunile acelor noțiuni în vorbirea curentă.

Încă din primul an, profesorii vor atenționa studenții asupra faptului că în procesul de predare-învățare vor avea surpriza să vadă că unele noțiuni ce par îndeobște cunoscute și care n-ar ridica întrebări în privința înțelegerii lor, să aibă în drept, accepțiuni diferite față de limbajul comun. Pe lîngă faptul că cei cărora le sînt destinate normele juridice fac greșeli de exprimare, observăm că și legiuitorul comite asemenea erori în legislație, erori care, în opinia noastră, sînt grave și de neiertat chiar și într-o discuție particulară. Asupra acestui fapt profesorii trebuie să insiste în mod deosebit în cadrul prelegerilor și seminariilor la facultate, formînd un sistem de gîndire specific de logică juridică, în temeiul căruia studentul să se poată orienta în găsirea unor soluții, chiar pentru probleme în privința cărora nu există texte de legi, anume prevăzute pentru cazul respectiv, deoarece, în conformitate cu dispozițiile alin. 2 art. 5 CPC „Nici unei persoane nu i se poate refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare”.

La începutul fiecărui curs, cadrele didactice vor trebui să prezinte studenților curricula disciplinei, accentuînd care sînt obiectivele materiei date, ce competențe vor fi formate în urma studiului acesteia, ce instituții vor fi analizate la orele de curs sau seminar și care vor fi învățate independent, ce acte normative stau la baza instituțiilor date, lucrările căror specialiști urmează să fie consultate în procesul de studiu etc.

În procesul de predare a materiei, atît în cadrul orelor teoretice cît și a celor practice, profesorii vor utiliza diferite procedee didactice, clasice sau moderne, nu se vor rezuma numai la redarea conținuturilor, lucru care, de altfel, nu poate fi exclus în totalitate, dar care nu trebuie să eclipseze celelalte metode și procedee didactice.

Pentru reușita pregătire a specialiștilor, este indicată utilizarea formei interactive de predare, cînd informația este pusă la dispoziția studenților de către profesor, sau studenții singuri prezintă unele informații, apoi ei sînt puși în situația să o analizeze și să o comenteze, să propună soluții și să le aplice în practică la anumite situații concrete. Analiza actelor normative naționale sau străine, elaborarea proiectelor de acte normative, depistarea lacunelor strecurate în legislație și elaborarea propunerilor de *lege ferenda*, analiza doctrinei juridice, studierea jurisprudenței na-ționale și străine, elaborarea cererilor de chemare în judecată, a diferitor modele de contracte, procese-verbale, rechizitorii, încheieri, decizii, ho-tăriri sau sentințe judecătorești, participarea la procesele simulate, acordarea consultațiilor specializate în cadrul activității în Clinica Juridică Uni-versitară etc., sînt metodele care pot fi utilizate cu succes în cadrul procesului didactic la facultatea de drept, avînd ca finalitate pregătirea spe-cialiştilor în domeniul științelor juridice de calificare înaltă. Nu trebuie omisă nici activitatea științifică a studenților, or acest aspect este deja un aspect este deja un

²⁵Pînzari V., „Formarea competențelor profesionale ale viitorilor juriști în cadrul orelor teoretice și practice la Facultatea de Drept”. În: Materialele Conferinței științifice Internaționale consacrată aniversării a 65-a de la Fondarea Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți „Abordarea prin competențe a formării universitare: probleme, soluții, perspective”, Bălți, PUB, 2011, p. 159-162.

inerent pregătirii specialiștilor în condițiile actuale. Astfel, activitatea în cadrul cercurilor științifice studentești, participarea cu comunicări la conferințele științifice în țară sau peste hotare, publicarea articolelor științifice în revistele de specialitate, participarea la olimpiadele interuniversitare, elaborarea tezelor anuale, de licență sau de master, reprezintă unele oportunități ale studenților, prin intermediul cărora, sub îndrumarea cadrelor didactice experimentate să desfășoare și activitatea de cercetare științifică, formînd astfel specialiști de înaltă calificare în domeniul dreptului.

O pregătire teoretică fundamentală solidă, care se realizează sub îndrumarea dascălilor în cadrul orelor de curs, corelată cu asigurarea posibilităților de aplicare în practică a acestor cunoștințe, în cadrul orelor de seminar sau în timpul practicilor efectuate în instituțiile specializate, reprezintă cheia succesului în pregătirea unor specialiști calificați în domeniul științelor juridice. Și dacă probleme deosebite în ceea ce privește pregătirea teoretică a viitorilor juriști, de obicei, nu întîlnim, în privința pregătirii acestora sub aspect practic, adică crearea condițiilor ca aceștia să-și poată demonstra și aplica cunoștințele teoretice în practică, întîlnim destul de multe dificultăți. Aceste dificultăți sînt de ordin diferit, de exemplu: nu există cadrul legal adecvat care ar reglementa modalitățile efective de realizare a stagiilor de practică de către studenții facultăților de drept, în instituțiile și organele specializate; nu este specificată modalitatea încheierii contractelor de practică între student-universitate-instituția specializată (ținînd cont de specificul specialității); nu sînt elaborate indicațiile metodice cu privire la promovarea tuturor tipurilor de practică, atît la nivelul licență, cît și la masterat; nu este definitivat modelul caietului de practică; nu este stabilită și respectată modalitatea de susținere a examenului de practică etc.

Aceste carențe își lasă, într-un fel, amprenta asupra pregătirii specialiștilor la facultatea de drept, dar în același timp, reprezintă un factor care ne mobilizează să căutăm modalități de a le înlătura, astfel că activitățile de formare a specialiștilor de o calificare înaltă în domeniul științelor juridice să deruleze în condiții optime.

În concluzie, vom menționa că formarea specialiștilor în domeniul Drept este un proces dificil, implică cunoștințe și competențe vaste în diferite domenii ale vieții sociale și necesită eforturi deosebite atît din partea cadrelor didactice, cît și a studenților.